

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos.CXCIV. — Izdan in razposlan 1. dne novembra 1917.

Vsebina: (Št. 421—423.) 421. Ukaz, s katerim se omejuje izdelovanje piva. — 422. Ukaz o prometu z asbestom in asbestovimi odpadki. — 423. Ukaz o ustanovitvi vojne zveze industrije asbesta.

421.

Ukaz finančnega ministrstva v porazumu z uradom za prehranjevanje ljudi z dne 30. oktobra 1917.l.,

s katerim se omejuje izdelovanje piva.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se zankazuje tako:

§ 1.

V pivovarnicah se sme od 1. dne novembra 1917. l. počenši v enem koledarskem mesecu izdelati k večjemu 6% tiste množine pivne začimbe, ki se pokaže za poprečnino finančno-uradno poizvedenega izdelka dotičnih koledarskih mesecev obratnih let 1911/12 in 1912/13. Za pivovarnice, ki se v primerjalnih mescih, ki pridejo v poštev, več nego deset zaporednih dni niso obratovalle, je za poizvedbo sprednje primerjalne količine merodajen izdelek v istih mescih obratnih let 1910/11 ali 1913/14.

§ 2.

Za preračun dopustnega največjega izdelka (pravice variti pivo) je merodajna podlaga za odmero davka, to je hektolitrska stopnja izlečka.

Ako je pivovarnica po 1. dnevu septembra 1911. l. kupila drugo pivovarnico ali jo je pustila stati, more finančno ministrstvo na zaprosilo primerno zvišati pravico variti pivo, oziraje se na izdelek prevzete pivovarnice v mescih, merodajnih za preračun pravice variti pivo.

§ 3.

Pivovarniški podjetniki, ki svoje pravice variti pivo, ki jim gre po § 1 tega ukaza, ne izrabijo ali ne izrabijo popolnoma, morejo ne izrabljeni del prenesti na naslednji mesec z močjo, da se njihova pravica variti pivo za ta mesec zviša za preneseno količino. Vsak tak prenos pravice variti pivo je poprej, najkasneje pa zadnji dan dotičnega mesca, drugače se izgubi pravica prenosa, pismeno naznaniti pristojnemu finančnemu oblastvu l. stopnje.

§ 4.

Deleži pravic variti pivo, ki so ostali v prejšnjih mescih, vštveši oktober 1917. l., ne-porabljeni, se ne smejo izrabiti, dokler se ne ukrene drugače.

§ 5.

Čim je pivovarnica izrabila pravico variti pivo, ki ji gre po sprednjih določilih, se ne sprejme več zglasitev davčnega postopanja za

izdelovanje piva in vsak večji izdelek spada pod določila kazenskega zakona o dohodarstvenih prestopkih.

§ 6.

Ta ukaz dobi moč s 1. dnem novembra 1917. l.; hkratu se razveljavlja ministrstveni ukaz z dne 1. novembra 1916. l. (drž. zak. št. 377).

Höfer s. r.

Wimmer s. r.

422.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z udeleženi ministri z dne 31. oktobra 1917. l.

o prometu z asbestom in asbestovimi odpadki.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se zaukazuje tako:

§ 1.

Kdor ima sirov asbest (asbestovo vlakno, asbestovo volno) — neodprto ali odprto, neosnaženo ali osnaženo — nadalje asbestove odpadke v množini več nego 10 kg v hrambi, je dolžen zglositi to po stanju 1. dne novembra 1917. l. najdalje do 15. dne novembra 1917. l. pri vojni zvezi industrije asbesta na Dunaju. VII., Mariahilferstraße 32, ter predložiti vzorce.

Te zglositve je podajati s tiskovinami, ki jih je založila vojna zveza industrije asbesta, in jih zročiti na pošto priporočeno. Obsegati morajo množino asbesta, ločeno po vrstah, kraj skladišča, ime in stanovališče tistega, ki ima pravico razpolaganja.

Trgovinski minister more tudi v bodoče zaukazati zglositev od primera do primera ali obdobjno zglašanje asbestovih zalog.

§ 2.

Od dne, katerega dobi ta ukaz moč, je vsako razpolaganje s tvarinami, oznamenjenimi v § 1, nadalje njih obdelovanje ali podelovanje dopustno le z dovoljenjem vojne zveze industrije asbesta.

Prošnje za taka dovoljenja je vlagati pri imenovani zvezi. Za to je porabljati tiskovine, ki jih je založila zveza.

Dovoljeno ostane podelovanje ali obdelovanje v § 1 imenovanih tvarin zgolj toliko, kolikor je potrebno, da se konča posamezni, dne razglasitve tega ukaza že pričetni delovni proces. Kdor se hoče poslužiti tega dovoljenja, mora to naznaniti v 14 dneh vojni zvezi industrije asbesta s posebno zglasilnico, ki jo je založila zveza.

Vsak posestnik v § 1 imenovanih tvarin je dolžen jih hraniti s skrbnostjo rednega trgovca, dokler se ne ukrene drugače. Izpremeniti kraj hrambe je dovoljeno le z odobrenjem vojne zveze industrije asbesta.

§ 3.

Z vsakočasno odredbo trgovinskega ministra se more zaukazati, da se od primera do primera za plačilo odda sirovi asbest, oziroma asbestovi odpadki oblastvom, podjetjem ali osebam, oznamenjenim v dotični odredbi.

Prevzemno ceno določi vsakočasno trgovinski minister v porazumu s finančnim ministrom.

Trgovinski minister ukrene tudi podrobnejše zaukaze glede izročitve blaga in plačila prevzemne cene.

Odredbe trgovinskega ministra se bodo izdajale, ako mogoče, zaslišavši vojno zvezo industrije asbesta.

Ako se asbest ne prepusti v roku, ki ga je določil trgovinski minister, odvzame zaloge prisilno politično oblastvo I. stopnje, v čigar okraju so dotične zaloge, v prid mestu, ki ga oznameni trgovinski minister. Last preide na to mesto, čim je odredba političnega oblastva došla tistemu, ki jo je dolžen prepustiti.

§ 4.

Da se zagotovi izpolnjevanje določil tega ukaza, more trgovinski minister postaviti kontrolne organe, ki imajo dostop do vseh obratov, ki se jih tiče ukaz, in katerim je na zahtevanje dovoliti vpogled v vse poslovne knjige, dopisovanje in druge zapiske.

§ 5.

Prestopke tega ukaza in na njegovi podstavi ukrenjenih oblastvenih odredb, ter vsako sodelovanje ob preprečenju dolžnosti, ustanovljenih v tem ukazu ali na njegovi podstavi, kaznujejo

ako ne spadajo pod strožjo kazen, politična oblastva I. stopnje z denarnimi kaznimi do 20.000 K ali z zaporom do 6 mesecev. Te kazni se morejo nalogati tudi druga poleg druge. Vrh tega se more izreči, da zapadejo v § 1 imenovane tvarine, na katere se nanaša kaznivo dejanje, in ako se stori prestop v izvrševanju obrti, da se izgubi obrtna pravica.

§ 6.

Določila tega ukaza ne veljajo za zaloge, ki so v posesti države in vojaške uprave.

§ 7.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Schauer s. r.

Wimmer s. r.

Czapp s. r.

Wieser s. r.

423.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z udeleženi ministri z dne 31. oktobra 1917. l.

o ustanovitvi vojne zveze industrije asbesta.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se zaukazuje tako:

§ 1.

Pripadniki zveze.

Vsa podjetja, ki se bavijo z obdelovanjem ali podelovanjem sirovega asbesta (asbestovega vlakna, asbestove volne) — neodprtega ali odprtega, neosnaženega ali osnaženega — nadalje asbestovih odpadkov, pripadajo vojni zvezi industrije asbesta s sedežem na Dunaju.

Podjetja, pri katerih obsega v prvem odstavku navedeno obdelovanje ali podelovanje le del obrata, so gledé tega dela pripadniki zveze.

Obrati in podjetja v tem paragrafu označene vrste, ki se ustanove ali začno obratovati

še v času, dokler velja ta ukaz, pripadajo zvezi z dnem, katerega začno poslovati.

O pripadnosti k zvezi odloča v dvomnih primerih trgovinski minister po svobodnem preudarku, zaslišavši vodstvo zveze.

§ 2.

Namen zveze.

Naloge vojne zveze so:

- a) voditi natančen pregled o delovnih razmerah in obratnih uredbah podjetij, ki prihajajo v poštev, poizvedovati o zalogah, izdelovanju in razpeščanju, ako treba, s sodelovanjem pristojnih trgovinskih in obrtnih zbornic;
- b) odločevati o prošnjah za dovoljenje, da se sme razpolagati s tvarinami, imenovanimi v § 1, ter da se smejo podelovati ali obdelovati;
- c) staviti predloge gledé odredb trgovinskega ministra od primera do primera o oddaji sirovega asbesta ali asbestovih odpadkov;
- d) staviti predloge in sodelovati gledé vseh naredb, ki se nanašajo na preskrbovanje industrije asbesta s potrebnimi sirovinami in pomožnimi snovmi ter gorivom in odkazovati sirovine in pomožne snovi ter gorivo posameznim podjetjem, ako ima zveza pravico razpolagati s temi tvarinami;
- e) sodelovati ob ustanavljanju cen;
- f) svetovati osrednjim oblastvom, kadar oddajajo naročila;
- g) sodelovati ob uravnavi vprašanj gospodarske uprave, ki se tičejo industrije asbesta, zlasti pri vseh naredbah, da se uravna in pospeši izdelovanje ter uvoz in izvoz, pri izdajanju in izvrševanju uvoznih in izvoznih prepovedi, pri naredbah na polju trgovinske politike in socialne skrbi, uravnave delovnega razmerja in delovnega izkaza in pri vseh vprašanjih, ki se podajajo ob razoroževanju in prehodu v mirovno gospodarstvo, končno izvrševati na to se nanašajoče odredbe, kolikor izroči trgovinski minister to zvezi.

§ 3.

Pravno svojstvo zveze.

Zveza je juristična oseba. Na zunaj jo zastopa zvezno vodstvo (§ 9). V imenu zveze podpisuje pravnoobvezno predsednik ali eden njegovih namestnikov.

§ 4.

Dolžnosti zveznih pripadnikov.

Pripadniki zveze morajo pospeševati namene zveze in opuščati vse, kar je pripravno oteževati ali ovirati njih dosego.

Slušati morajo odredbe, ki jih je ukrenilo zvezno vodstvo, tudi odredbe glede prispevanja k stroškom poslovanja in morajo dajati vsa potrebna pojasnila za njih pripravljane in izvrševanje. Nadalje morajo dati svoje obrate in svoje opravilno poslovanje nadzorovati, kolikor je potrebno, da se dosežejo nameni zveze. To nadzorstvo izvršujejo posebni uradni organi, ki jih postavi trgovinski minister in ki morajo poročati trgovinskemu ministru o tem, kar opazijo.

§ 5.

Organi zveze.

Organi zveze so:

- a) zvezni zbor;
- b) zvezno vodstvo.

§ 6.

Zvezni zbor in njegove oblasti.

Zvezni zbor sestoji iz vseh pripadnikov zveze. Zvezno vodstvo (§ 9) mora zaslišati zvezni zbor pred vsemi odločbami in odredbami načelne vrste. Njegovi sklepi so obvezni za zvezno vodstvo.

Zveznemu zboru je zlasti naloženo:

- a) ustanavljati načela za ravnanje s stvarmi, oznamenjenimi v § 2;
- b) sklepati o zalaganju in porazdelitvi stroškov poslovanja zveze;
- c) nadzorovati in odobriti upravljanje blagajnice in polaganje računov;

d) ustanavljati določne učine, ob katerih more zvezno vodstvo ali razsodišče (§§ 15 in 16) nalagati kazni zaradi nereda, ter določati izmero teh kazni; pri tem se pa pri učinih, ki se preodkazujejo zveznemu vodstvu, da jih kaznuje, ne sme seči čez kazenski postavek 2000 K, v drugih primerih pa ne čez postavek 20.000 K za posamezni primer;

e) postavljati odbore, da se poprej posvetujejo o določenih prašanjih in jih izvrše, ter postavljati strokovne skupine, da zastopajo posamezne industrijske stroke.

f) privzemati pridane svete.

§ 7.

Opravilni red zveznega zbora.

Zvezni zbor se zbira na Dunaju po potrebi. Ako zahteva vladni komisar, ali na pismen predlog najmanj petih pripadnikov zveze je sklicati sejo v 14 dneh. Vabiti se more na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezni zbor je sklepčen, ako so se povabili vsi pripadniki zveze in vladni komisarji. Sklepa se z navadno večino glasov. Predseduje predsednik zveznega vodstva ali eden njegovih namestnikov. Predsednik ne glasuje. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsednik. Vladni komisarji ne glasujejo.

Udje zveznega zbora imajo vsakčas pravico staviti zveznemu vodstvu predloge, o katerih mora vodstvo sklepati čim prej.

S sklepom večine glasov navzočih se more odrediti, da morajo ostati tajni posamezni posvetovalni predmeti in nanje nanašajoči se posledki glasovanja.

§ 8.

Strokovne skupine.

Da se poprej posvetujejo o vseh tistih stvareh, ki se tičejo zlasti posamezne industrijske stroke, se morejo ustanoviti strokovne skupine. Vsi zvezni pripadniki dotične industrijske stroke pripadajo svoji strokovni skupini. Strokovne skupine so posvetovalni organi zveznega vodstva v vprašanjih, ki se vsakočasno tičejo dotičnih industrijskih strok.

* Predpise o poslovanju teh strokovnih skupin izda trgovinski minister.

§ 9.

Zvezno vodstvo.

Zvezno vodstvo je sestavljeno iz predsednika, dveh predsednikovih namestnikov in treh udov, ki jih imenuje trgovinski minister izmed pripadnikov zveze.

Vsi pripadniki zveznega vodstva opravljajo svoje posle kakor častno službo.

Zvezno vodstvo zastopa zvezo na zunaj, zlasti vodi pogajanja z organizacijami drugih industrij v strokovnih stvareh. Vodstvo odloča v vseh prashanjih, v katerih ni izrečno določeno, da sklepa o njih zvezni zbor. Zveznemu zboru mora poročati o svojem delovanju.

Zvezno vodstvo je dolžno dajati račun o upravi denarja in mora vsako leto predložiti računski sklep zveznemu zboru, da ga popreskusi in odobri.

Zvezno vodstvo postavlja na predlog predsednika potrebne uradnike in pomožne moči, ki se plačujejo iz novcev zveze. Za namestitve oseb na vodilnem mestu je treba potrditve trgovinskega ministra.

Predsednik, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov, sklicuje seje zveznega zbora in zveznega vodstva in predseduje v njih.

Predsedniku, ako je zadržan, njegovima namestnikoma je naloženo vodstvo tekočih opravil in nadzorovanje notranjega službenega obrata. Uradniki in pomožne moči zveze so mu podrejeni.

§ 10.

Opravični red zveznega vodstva.

Zvezno vodstvo se po potrebi zbira na seje na Dunaju. Udje zveznega vodstva ter vladni komisariji se morejo vabiti na seje pisмено ali brzojavno.

Zvezno vodstvo je sklicati na sejo v 8 dneh, ako to zahteva eden vladnih komisarjev ali najmanj dva uda zveznega vodstva z navedbo razpravnih predmetov.

Zvezno vodstvo je sklepčno brez ozira na število došlih udov, ako so povabljeni vsi udje in vladni komisariji.

Zvezno vodstvo sklepa z navadno večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, se določi za sklep tisto mnenje, kateremu je pristopil predsednik.

Vladni komisariji ne glasujejo.

§ 11.

Posebne dolžnosti funkcionarjev in nameščencev zveze.

Vsi udje zveznega vodstva ter vsi nameščenci zveze si morajo pri svojem poslovanju prizadevati z najpopolnejšo nepristranostjo in največjo vestnostjo.

Vsi funkcionarji in nameščenci zveze so dolžni molčati o vseh stvareh zveze, za katere zvedó v tej lastnosti in katerih izkoriščanje ali sporočanje na zunaj greši zoper namene vojne zveze ali se tiče opravičnih razmer pripadnikov zveze, in morajo to pisмено obljubiti.

Pri vodstvu opravil je dolžnost zveznega vodstva s primernimi uredbami skrbeti za to, da se zabrani zlorabljanje ali sporočanje dohajajočih navedb o opravičnih razmerah. Pozivu, naj naznajo navedbe, ki so jih pripadniki zveze podali pisarnici zveze, morajo ustreči uradniki in pomožne moči le tedaj, ako jih na to pozove predsednik ali vladni komisariji ali ako je zvezno vodstvo storilo na to mereč sklep.

§ 12.

Stroški poslovanja.

Za zalaganje stroškov poslovanja zveze morajo pripadniki zveze plačevati prispevke, ki jih določi zvezni zbor in ki se morejo izterjati po politični izvršbi.

§ 13.

Državno nadzorstvo.

Zveza je pod državnim nadzorstvom, ki ga izvršujejo vladni komisariji, ki so jih imenovali trgovinski minister in udeleženi ministri.

Vladne komisarje je vabiti na vse razprave in seje zveznih organov in strokovnih skupin in pravico ima vsakčas povzeti besedo in postaviti predloge, o katerih se mora sklepati.

Nadalje imajo pravico odložiti izvršitev sklepov in odredb zveznih organov in strokovnih skupin za toliko časa, da odloči trgovinski minister.

Vladni komisarji imajo tudi pravico vpogledovati v vse knjige, zapiske in opravilne spise organov vojne zveze in strokovnih skupin in zahtevati vsa pojasnila, ki se jim zdé potrebna.

§ 14.

Državno odobrenje.

Odobrenja trgovinskega ministra potrebujejo vse odločbe, sklepi in odredbe zveznega zbora, oziroma zveznega vodstva, ki se tičejo:

- a) odločevanja o prošnjah za dovoljenje, da se sme razpolagati s tvarinami, imenovanimi v § 1, ter da se smejo podelovati ali obdelovati (§ 2 b);
- b) višine zveznih prispevkov, ako jih morajo pripadniki zveze plačevati po § 12.
- c) ustanovitve tistih določnih učinkov, za katere more zvezno vodstvo ali razsodišče nalagati kazni zaradi nereda, in določitve višine teh kazni (§ 6 d).

§ 15.

Kazni zaradi nereda.

Zvezno vodstvo more zaradi dejanj ali opustitev pripadnikov zveze, ki nasprotujejo tistim predpisom in odredbam, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, da se dosežejo nameni zveze, nalagati kazni zaradi nereda, ako je učin na podstavi sklepa zveznega zbora (§ 6 d), ki ga je odobrila trgovinski minister, postavljen pod kazni zaradi nereda.

Ako je zvezno vodstvo naložilo kazni zaradi nereda, se more razsodišče (§ 16) prositi za odločbo, ne da bi priziv imel odločivo moč.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo

občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 16.

Razsodišče.

Za odločbo v vseh sporih med pripadniki zveze v stvareh zveze, nadalje v tistih primerih, v katerih smatrajo pripadniki zveze, da so prikrajšani v svojih pravicah z odločbo ali odredbo, ki jo je ukrenilo zvezno vodstvo ali zvezni zbor, se ustanavlja zvezno razsodišče.

Odločbe in odredbe zveznega zbora oziroma zveznega vodstva, ki jih je odobrila trgovinski minister (§§ 13 in 14), se ne morejo izpodbijati na razsodišču.

Dejanja in opustitve, ki merijo zoper tiste odredbe ali predpise, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, mora zvezno vodstvo, ako nima samo po § 15 pravice naložiti kazni zaradi nereda, naznaniti razsodišču, ki naj razsodi, ali je naložiti kazni zaradi nereda.

Razsodišče odloča nadalje o prizivih, ki jih pripadniki zveze vlagajo zoper kazni zaradi nereda, ki jih je naložilo zvezno vodstvo.

Ako je za določene učine izmera kazni ustanovljena s sklepom zveznega zbora, ki ga je odobrila trgovinski minister (§§ 6 d in 14 c), je razsodišče vezano nanjo, kadar odmerja kazni. V vseh drugih primerih je izmera kazni prepuščena svobodnemu preudarku razsodišča; toda kazni zaradi nereda v vsakem posameznem primeru ne more presegati zneska 20.000 K.

Razsodišče je sestavljeno iz sodniškega funkcijonarja, ki ga postavi trgovinski minister v porazumu s pravosodnim ministrom, za predsednika in iz štirih udov ali njihovih nadomestnikov, ki jih imenuje trgovinski minister. Udje in nadomestniki opravljajo svoje posle kakor častno službo. Pripadati ne smejo zveznemu vodstvu.

Vse odločbe razsodišča so končno veljavne. Postopanje pred razsodiščem se ravna po določilih četrtega oddelka VI. dela civilnega pravnega reda, kolikor se iz predpisov tega ukaza ne pokaže kaj drugega.

Predsednik razsodišča more, uporablja za postopanje na rednih sodiščih veljavne predpise, povabiti priče in izvedence in te osebe ter stranke zaslišati pod prisego.

Kazenski zneski se izterjajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 17.

Kazni po političnih oblastvih.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politična oblastva prve stopnje z denarnimi kaznimi do 20.000 K ali z zaporom do šest mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen. Te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge.

§ 18.

Razpust zveze.

Zveza se razpusti, zaslišavši zvezni zbor, z odredbo trgovinskega ministra, ki odloči tudi o porabi morebitnega upravnega prebitka.

§ 19.

Začetek veljavnosti.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Schauer s. r.**Czapp s. r.****Wimmer s. r.****Wieser s. r.**

